

Wolność religijna drogą do pokoju (nr 6-10)

Opracowanie: O. Amando Trujillo Cano, TOR

6 lutego, Kościół obchodzi wspomnienie pierwszych męczenników chrześcijańskich Japonii. 26 osób zostało ukrzyżowanych na wzgórzu niedaleko Nagasaki 5 lutego 1597 roku. Grupa ta składała się z 6 Bracia Mniejszych, siedemnastu japońskich tercjarzy, trzy inne osoby oraz jezuita Paweł Miki i jego dwóch katechetów. Wśród Braci, najbardziej znany był Pietro Battista, hiszpański ksiądz, który został wysłany do ewangelizacji Japonii wraz z innymi franciszkanami z Filipin w 1593 roku. Pracowali bez wytchnienia, głosząc Ewangelię, i budowali kościół i szpital w Meako. W listopadzie 1596 roku, więcej Franciszkanów przybyło do Japonii, gdy ich statek osiadł na mieliźnie z powodu burzy morskiej. Wśród nich był Felipe de Jesus, który podróżował z Filipin do rodzinnego Meksyku, aby zostać wyświęconym na księdza. Ponieważ rozpoczął współpracę w tej misji, był również skazany na śmierć, gdy cesarz Taycosama, który początkowo przyjął chrześcijańskich misjonarzy, nałożył edykt skazujący na śmierć tych braci pochodzących z Filipin i ich towarzyszy. Wszyscy zostali zmuszeni do wędrówki z Kioto do Nagasaki, na odległość ponad 800 km, przy zimnej pogodzie poddani cierpieniom, uwięzieniu, torturom i wystawieni na publiczne pośmiewisko. Felipe de Jesus został pierwszym meksykańskim świętym. W jednym z listów napisał: zostaliśmy skazani na śmierć za głoszenie słowa Bożego. Byliśmy szczęśliwi, pocieszaliśmy się w Panu, ponieważ złożyliśmy nasze życie w ofierze za głoszenie Chrystusa.. Męczennicy dają nam okazję do refleksji nad naszym chrześcijańską służbą w głoszeniu Ewangelii w dzisiejszym świecie nie słowem, ale także naszym życiem. Męczennicy byli odważnymi i wiernymi świadkami Chrystusa poprzez ewangelizację, służbę i akceptację prześladowania. Ich świadectwo pomaga także zrozumieć treść Orędzie papieża Benedykta XVI na Światowy Dzień Pokoju 2011 (numery 6-10), zwłaszcza w odniesieniu do publicznego wymiaru wiary. Wymiar ten należy uznać i musi być uznany przez wszystkie

społeczeństwa, jako jedyna droga do prawdziwego pokoju i integralnego rozwoju człowieka.

Wolność religijna, jak każda wolność wypływa ze sfery osobistej i jest osiągnięta w relacji z innymi. Wolność bez relacji nie jest wolnością pełną[...] Wolność realizuje się we własnej wspólnotie i w społeczeństwie każda osoba jest jedyna i niepowtarzalna, a zarazem osiąga pełnię i w pełni się realizuje.

7. *Instrumentalne wykorzystywanie wolności religijnej do zamaskowania ukrytych interesów, takich jak na przykład obalenie ustanowionego porządku, zagarnięcie zasobów bądź utrzymanie władzy przez jakąś grupę, może spowodować ogromne szkody w społeczeństwie. Fanatyzmu, fundamentalizmu, praktyk godzących w godność człowieka nie można nigdy usprawiedliwiać, a tym bardziej, gdy działa się w imię religii. Wyznawanie danej religii nie może być wykorzystywane instrumentalnie ani narzucane siłą. Państwa i różne wspólnoty ludzkie nie mogą zatem nigdy zapominać, że wolność religijna jest warunkiem poszukiwania prawdy, a prawdy nie narzuca się siłą, ale „mocą samej prawdy” (10). W takim sensie religia jest siłą pozytywną i mobilizującą do budowania społeczeństwa obywatelskiego i politycznego.*

Czyż można zaprzeczyć, że wielkie religie świata wniosły wkład w rozwój cywilizacji? Szczere poszukiwanie Boga doprowadziło do większego poszanowania godności człowieka. Wspólnoty chrześcijańskie ze swym dziedzictwem wartości i zasad znacząco przyczyniły się do tego, że osoby i narody nabrały świadomości własnej tożsamości i godności, a także do powstania instytucji demokratycznych oraz do sformułowania praw człowieka i odpowiadających im obowiązków.

Również w dzisiejszych czasach w coraz bardziej zglobalizowanym społeczeństwie chrześcijanie mają obowiązek – nie tylko poprzez odpowiedzialne angażowanie się w życie społeczne, gospodarcze i polityczne, ale także przez świadectwo miłości bliźniego i wiary – wносить cenny wkład w

trudną i porywającą sprawę sprawiedliwości, integralnego rozwoju człowieka i właściwego uporządkowania spraw ludzkich. Wykluczenie religii z życia publicznego pozbawia je przestrzeni życiowej, która otwiera na transcendencję. Bez tego pierwszorzędного doświadczenia niełatwym przedsięwzięciem staje się wskazywanie społeczeństwu konieczności przestrzegania uniwersalnych zasad etycznych i trudno jest o ustanowienie porządków państwowych i międzynarodowych, w których podstawowe prawa i wolności byłyby w pełni uznawane i wprowadzane w życie, zgodnie z celami – niestety jeszcze nie osiągniętymi bądź nie akceptowanymi – Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka z 1948 r.

8. ... Powinno być jasne, że fundamentalizm religijny i laicyzm są podobne, że reprezentują skrajne formy odrzucenia uzasadnionego pluralizmu i zasady laickości [...] społeczeństwo, które gwałtownie nakładania lub, przeciwnie, odrzuca religię jest nie tylko niesprawiedliwe wobec człowieka i Boga, ale także względem samego siebie. Bóg zaprasza ludzi przez zamysł miłości, obejmując całego człowieka w jego wymiarze naturalnym i duchowym, *wymaga, by nań odpowiedzieć w sposób wolny i odpowiedzialny, całym sercem i całym swoim jestestwem, indywidualnie i wspólnotowo* [...] Właśnie z tego powodu, tworząc prawa i instytucje danego społeczeństwa nie można lekceważyć wymiaru religijnego obywateli, całkowicie od niego abstrahując. [...] Gdy porządek prawny na każdym poziomie, krajowym i międzynarodowym, dopuszcza lub toleruje fanatyzm religijny lub antyreligijny, sprzeniewierza się swej misji, polegającej na ochronie i promowaniu sprawiedliwości i prawa każdego człowieka. [...] Wszystko to naraża społeczeństwo na niebezpieczeństwo totalitaryzmu politycznego i ideologicznego, które podkreślają władzę publiczną, podczas gdy tłumi się lub ograniczenie wolność sumienia, wolność myślenia i wolność religijną jako potencjalnych konkurentów.

9. Dziedzictwo zasad i wartości, wyrażanych przez autentyczną religijność jest źródłem bogacenia się narodów i ich etosu. To przemawia bezpośrednio do sumienia i umysłu ludzi, przypomina o konieczności moralnego nawrócenia, i zachęca do praktyki cnót i miłości i ducha braterstwa w stosunku do innych ludzi.

Przy poszanowaniu pozytywnej laickości instytucji państwowych publiczny wymiar religii musi być zawsze uznawany. Zasadnicze znaczenie ma tu *zdrowy dialog między instytucjami państwowymi i religijnymi*, służący integralnemu rozwojowi osoby ludzkiej i harmonijnemu życiu społeczeństwa.

10. W zglobalizowanym świecie naznaczonym społeczeństwami coraz bardziej wieloetnicznymi i wielowyznaniowymi, wielkie religie mogą służyć jako ważny czynnik jedności i pokoju dla całej rodziny ludzkiej [...] Przywódcy wielkich religii, ze względu na swoją pozycję, wpływ oraz swoje uprawnienia w swoich społecznościach, jako pierwsi są wezwani do wzajemnego szacunku i do dialogu.

Chrześcijan z kolei sama wiara w Boga, Ojca Pana Jezusa Chrystusa, przynagla do tego, by żyli jak bracia, którzy spotykają się w Kościele i współpracują przy budowaniu świata, w którym osoby i narody „zła czynić nie będą ani działać na zgubę (...), bo kraj się napełni znajomością Pana, na kształt wód, które przepelniają morze” (Iz 11, 9).

Pytania do refleksji i dyskusji we wspólnocie:

1. Fanatyzm, fundamentalizm, sekularyzm i totalitaryzm ideologiczny – jak rozwijają się w dzisiejszym świecie?
2. Przeczytaj Powszechną Deklarację Praw Człowieka z 1948 roku podziel się uwagami na ten temat we wspólnocie.
3. Jaki rodzaj dialogu między instytucjami świeckimi i religijnymi prowadzony jest w miejscowości w której mieszkasz?

4. Jak franciszkanów świeckich wspólnot wykorzystać dla głoszenia jedności i pokoju dla całej rodziny ludzkiej w naszych społeczeństwach wieloetnicznych i multireligijnych?